

Commodore 64

Commodore 64 (ili C64) je jedno od najpopularnijih 8-bitnih računala osamdesetih godina 20. stoljeća. Prodan je u 17 milijuna primjeraka. Kod nas su ga od milja nazivali i "debeljko" zbog njegova simpatičnoga, zaobljenoga izgleda.

Povijest

C64 je proizvela tvrtka Commodore. Sa 64 KB memorije (38911 bajtova slobodnih za programe u BASIC-u), te zvučnim čipom MOS 6581 (SID) i procesorom MOS 6510 (procesor MOS 6502 sa 6-bitnim IO portom) bio je prodavaniji od takmaca ZX Spectruma 48, Applea II te Atarija 400 i 800.

Zahvaljujući zvučnom čipu SID, C64 se isticao kao kućno računalo izvrsnog zvuka. Bila je to jedna od njegovih glavnih prednosti pred konkurentima, posebice Spectrumom. Imao je vrlo dobru tipkovnicu. Rani modeli iz 1982. godine imali su nešto drugačiju boju (i danas imaju najveću kolekcionarsku vrijednost), kasnije su modeli postali poznato "smečkasti", a pri kraju proizvodnje pojavio se model C64C ili C64 II, (kako je nazvan u Njemačkoj) koji je imao kućište poput snažnijega Commodorea 128 (ujedno danas ima najmanju kolekcionarsku vrijednost). Inače, jedan od razloga slabije kolekcionarske vrijednosti je taj da su pojedini unutrašnji IC sklopovi u C64C-u radili na 5 volti (za razliku od gv kod starijeg modela) i ispravljeni su neki nedostaci SID čipa ("curenje" kanala i šum). Posljedica je drukčiji zvuk i neki efekti koji su se koristili u DEMO-ima nisu isto ili uopće funkcionirali. Zadnji model C64 zvao se C64G

(tzv. ALDI), na tržištu se pojavio krajem 80-ih i trajao do 1990. i izvana je nalikovao prethodniku, dok je unutarnja arhitektura bila znatno drugačija, kako bi se pojeftinila proizvodnja (kompatibilnost je sačuvana).

Takav jeftini model bio je prvenstveno

namijenjen kao jeftina igraća konzola za zemlje koju se netom izlazile iz socijalističkoga bloka, ali je poslužila

i mnogim entuzijastima u njima koji jednostavno do tada nisu imali pristup zapadnom tržištu, a bili su željni programiranja na kućnim računalima. C64GS je bio pokušaj Commodorea da napravi konzolu na velikoj bazi igrica koje su postojale za C64, ali to je napravljeno prekasno, kada su već na tržištu bile mnogo bolje i jače 16 bitne konzole. Imao je identičnu matičnu, samo je port za cartridge bio okrenut prema gore i nije imao tastaturu.

Također, sredinom 80-tih dobar broj korisnika C64 zamijenio je originalni kazetofon vanjskim disketnim pogonom za diskete veličine 5,25" (model 1541). Bila je to velika jedinica, gotovo poput računala, ali veće cijene. Kasnije se pojavio elegantniji model diska 1541II, a na kraju i model 1571

prvenstveno napravljen za C128. U vrijeme uporabe RAM-a od 1 do 128 KB, bez unutarnjeg tvrdoga diska, taj korak je predstavljao revoluciju. Uglavnom svi kasniji modeli kućnih računala zamijenili su kazetofon s mekim (engl. "floppy") diskom.

Zanimljiv je model Commodore SX64 koji je predstavljao prijenosni C64, naravno u dosezima tadašnje tehnologije. I danas je najveći raritet, velike kolekcionarske vrijednosti Commodore 65 ili (Commodore DX64), kojih je nekoliko stotina prototipova proizvedeno '90 - '91 i prodano nakon propasti Commodorea, s novim BASIC-om, ugrađenim 3,5" mekim diskom i drugim poboljšanjima.

U drugoj polovici 1980.-tih tvrtka Commodore je nastavila uspješan niz Commodore računala, prvo uvodeći GEOS, grafički operativni sustav prve te vrste uopće, koji je u potpunosti zaživio na nasljedniku C64 računala - Amigi 500 i 1000. Slično grafičko sučelje razvio je i Apple za Macintoshe, te Microsoft za PC-je (Windows).

Zanimljivost je da je Commodore godinama pokušavao izbaciti C64 iz proizvodnje, ali potražnja je bila konstantna i velika. Napokon, u travnju 1994. prekinuta je proizvodnja, ali nedugo potom Commodore je 29. travnja 1994. bankrotirao.

Vanjske jedinice

Kasetna jedinica

Modem

Disketna jedinica

Iglični pisač

Tehnički podaci

Mikroprocesor	MOS Technology 6510/8500, inačica MOS 6502 sa ugrađenim 6-bitnim U/I portom
Takt	1,023 MHz (NTSC) ili 0,985 MHz (PAL)
RAM	64Kb
ROM	20Kb (9Kb BASIC 2.0, 7Kb Kernel (operacijski sustav), 4Kb znakovi (2 niza od 2Kb))
Grafika	posebni integrirani krug VIC II 6567/8567 (NTSC), 6569/8569 (PAL)
Tekst	40x25 u 16 boja
Bitmapna grafika	320x200 (2 boje u svakom 8x8 bloku točkica), 160x200, u 3 boje + pozadina
Zvuk	MOS Technology 6581/8580 SID, 3 kanala, 8 oktava, generator valova i šuma, 4 programibilna filtera
Ulazno/izlazne jedinice	<p>Rubni spojnik za proširenje</p> <p>Ulaz za memorijsku kasetu</p> <p>DIN-8 izlaz za zaslon</p> <p>DIN-6 serijski ulaz/izlaz za disk jedinice i pisac</p> <p>rubni spojnik za kasetofon PET Datassete od 300 bauda</p> <p>2 x Atari ulaza za igraću palicu</p> <p>Izlaz za televiziju</p>